

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1018/2021
24.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Трајчевски, адвокат из ..., против тужених мал. ББ и мал. ВВ, обоје из ..., које заступа законски заступник отац ГГ из ..., чији је пуномоћник Радомир Мрдак, адвокат из ..., ради измене одлуке о висини издржавања, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 295/20 од 12.08.2020. године, у седници одржаној 24.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 295/20 од 12.08.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П2 440/19 од 13.03.2020. године, усвојен је тужбени захтев и измењена обавеза издржавања одређена пресудом Основног суда у Сомбору П2 142/17 од 28.12.2018. године, која је преиначена пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 195/19 од 22.04.2019. године, тако што је обавезана тужиља да да на име доприноса за издржавање мал. тужених месечно плаћа износ од по 3.000,00 динара, почев од 12.08.2019. године, док за то постоје законски услови, до десетог у месецу за текући месец. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 295/20 од 12.08.2020. године, усвојена је жалба тужених и преиначена пресуда Основног суда у Сомбору П2 440/19 од 13.03.2020. године, тако што је одбијен захтев тужиле за измену обавезе издржавања одређене пресудом Основног суда у Сомбору П2 142/17 од 28.12.2018. године, која је преиначена пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 195/19 од 22.04.2019. године, тако да тужиља за издржавање мал. тужених плаћа месечно износ од по 3.000,00 динара почев од 12.08.2019. године, а тужиља је обавезана да туженима накнади трошкове парничног поступка у износу од 15.000,00 динара, као и трошкове жалбеног поступка у износу од 12.000,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде тужиља је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност другостепене пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Такође, неосновано се садржином ревизије указује да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП-а, с обзиром на то да је чињенично стање оно које је утврђено у првостепеној пресуди.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Основног суда у Сомбору П2 142/17 од 28.12.2018. године, преиначеном пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 195/19 од 22.04.2019. године, тужиља, као мајка, је обавезана да доприноси издржавању малолетне деце (ВВ рођеног ... године и ББ рођене године, овде тужених) месечним износима од по 5.000,00 динара. Тужиља (.... годиште) засновала је нову ванбрачну заједницу у којој је родила близанце године. Живи у породичној кући у ... са двоје деце, ванбрачним супругом и његовим сином из претходног брака. Осим куће чија је купопродајна цена износила 6.000 евра и која није у целости исплаћена, нема других непокретности у власништву, незапослена је и није остварила накнаду за време породичног одсуства због нерешеног радно-правног статуса. Тужиља је здрава и радно способна. Остварила је право на дечији додатак у износу од 6.000,00 динара, за мал. близанце. Тужиљин ванбрачни партнер се налази на евиденцији незапослених лица, али приходе остварује радно се ангажујући на сезонским пољопривредним пословима и тако месечно остварује приходе од око 24.000,00 динара. Тужиљи у издржавању деце помажу њени родитељи, као и родитељи њеног ванбрачног партнера. Мал. тужени ВВ и ББ живе у домаћинству са оцем, његовом садашњом ванбрачном супругом и баком (мајком законског заступника малолетне деце која је власник куће у којој породица живи као и пољопривредног земљишта). Отац мал. тужених се налази на евиденцији незапослених лица, али се ангажује на сезонским пословима у пољопривреди или грађевинарству тако да месечно остварује приходе од 60.000,00 до 80.000,00 динара за време летњих месеци, а око 30.000,00 динара за време зимских месеци. Не поседује непокретности у власништву. Корисник је права на дечији додатак у износу од 6.080,00 динара, за мал. тужене. У старању о мал. деци помажу му његова мајка и ванбрачна партнерка, која је незапослена. Мал. ВВ је ученик ... разреда основне школе, а мал. ББ је има ... година, па су се у односу на ранију одлуку о издржавању, потребе малолетне деце повећале. Тужиља није плаћала издржавање за мал. децу – тужене по основу правноснажне пресуде, због чега је против ње покренут извршни поступак. Утврђено је да је минимална сума издржавања у смислу члана 160. став 4. Породичног закона, коју периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту, у време доношења одлуке 26.800,00 динара.

Имајући у виду утврђено чињенично стање правилно је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за смањење досуђеног издржавања, налазећи да у конкретном случају нису испуњени услови из члана 164. Породичног закона- ПЗ. Чињеница да је након доношења претходне одлуке тужиља у заједници са ванбрачним супругом, који није запослен, добила близанце, није сама по себи околност која би оправдала смањење висине издржавања, обзиром да могућности тужиље (здраве и радно способне) као дужника издржавања за запослење и стицање

зараде нису смањење, док су потребе мал. тужених како за живот, тако и за редовно школовање и друге ваншколске активности повећане у односу на време доношења претходне одлуке. При чему је цењено да отац мал. тужених, иако незапослен, доприноси њиховом издржавању свакодневним улагањем рада у негу и подизање мал. тужених.

Одредбом члана 164. Породичног закона-ПЗ прописано је да се висина издржавања може смањити или повећати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука. Одредбом члана 154. став 1. ПЗ прописано је да малолетно дете има право на издржавање од родитеља. Одредбом члана 160. ПЗ прописано је да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања (став 1). Потребе повериоца зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 2), док могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за издржавање (став 3). Осим тога, ако је поверилац издржавања дете, висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања (члан 162. став 3).

Потребе малолетне деце ВВ и ББ, као поверилаца издржавања, и могућности тужиле-мајке, као дужника издржавања, правилно су утврђене применом критеријума за одређивање издржавања садржаних у одредби члана 160. ПЗ. Минимална сума издржавања је само помоћни критеријум за утврђивање висине издржавања, па је правилан закључак другостепеног суда да сума издржавања за малолетну децу не може бити одређена у нижем износу од по 5.000,00 динара и да је и такав износ симболичан.

Наводима ревизије тужиле о томе да је након доношења одлуке чија се измена тражи, у ванбрачној заједници родила двоје мал. деце, те да није у радном односу и не прима никакву накнаду, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде. Чињеница да тужилца тренутно није запослена је од утицаја само на висину њене обавезе да доприноси издржавању мал. тужених, своје деце, што је у складу са одредбом члана 27. став 1. Конвенције Уједињених нација о правима детета, која обвезује суд да приликом доношења одлуке о издржавању деце води рачуна пре свега о њиховим интересима, док се обавезе родитеља као дужника издржавања, заснивају на критеријуму одговорног родитељства. То значи да је родитељ који не живи са мал.дететом увек дужан да доприноси његовом издржавању, осим у случају потпуне неспособности за привређивање, што овде није случај. На тај начин, мал. детету се обезбеђује сума неопходна за задовољавање његових егзистенцијалних, здравствених, образовних и социјалних потреба, а које треба да му омогући најмање такав ниво животног стандарда какав ужива и родитељ који је дужник издржавања, сходно одредби члана 162. став 3. Породичног закона. Када је обавеза издржавања успостављена, висина издржавања се може смањити или повећати, ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука. Промењене околности морају бити такве да у конкретном случају, оправдавају смањење односно повећање висине издржавања. У конкретном случају имовинске прилике тужиле су се промениле утолико што сада има обавезу издржавања још двоје деце - близанаца, али по оцени Врховног касационог суда та чињеница не утиче на висину до сада утврђене обавезе издржавања.

Супротно наводима ревизије, када је у питању издржавање малолетне деце могућности родитеља се не процењују на начин на који се то чини када су у питању неки други облици законског издржавања, већ се сматра да су родитељи увек дужни макар и по цену жртвовања неких сопствених потреба да обезбеде издржавање свом малолетном детету. Родитељи су дужни да се одричу властитог егзистенцијалног минимума и да улажу посебне напоре за прибављање потребних материјалних средстава када је у питању њихова обавеза издржавања малолетног детета, па отуда чињеница да је тужила родила близанце (у заједници са здравим и радно способним партнером) због чега сада има трошкове издржавања још двоје деце, не утиче на висину њеног доприноса за издржавање малолетне деце из претходног брака.

Ни осталим наводима ревизије правилна примена материјалног права не доводи се у сумњу јер је обавеза издржавања малолетне деце заједничка дељива обавеза оба родитеља, па се оцу урачунава и рад који свакодневно улаже у подизање и васпитавање деце.

Правилна је и одлука о трошковима поступка јер је донета правилном применом одредби члана 153. став 1. и 154. у вези члана 207. ПЗ.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1.ЗПП донео одлуку као у изреци пресуде.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић